

COMBINEREN NATUUR MET VEILIGHEID LEVERT GEEN VOORDEEL OP

PKB Ruimte voor de Rivier kan 727 miljoen euro goedkoper

De PKB Ruimte voor de Rivier kan door een andere aanpak 727 miljoen euro goedkoper worden uitgevoerd dan de 2,2 miljard euro die het kabinet nu hiervoor heeft uitgetrokken. Vooral langs de Nederrijn-Lek en bij Veer-Lent moeten de plannen gewijzigd worden, in combinatie met dijkversterking langs de IJssel. Dit stelt het Centraal Planbureau in een kosten-batenanalyse. Naar aanleiding van die analyse oordeelt het CPB verder dat het combineren van natuur en meer veiligheid over het algemeen geen kostenvoordeel oplevert. Vaak is dijkversterking goedkoper. Ook pleit het CPB voor een herberekening van de normen voor overstromingskansen. Door economische groei zouden sommige gebieden beter beschermd moeten worden, terwijl andere gebieden met minder bescherming toe kunnen.

Het onderzoek van het CPB bestaat uit twee delen. In het eerste rapport is een kosten-batenanalyse gemaakt om de verwachte schade van overstromingen af te wegen tegen de investeringen om die schade te voorkomen. Het CPB heeft een methode ontwikkeld die antwoord geeft op de vraag wanneer te investeren en hoeveel. Volgens de nieuwe methode dalen de optimale overstromingskansen als de economie groeit. De normen voor overstromingskansen zijn de afgelopen 50 jaar constant gebleven, terwijl de economie groeide. De PKB Ruimte voor de Rivieren is gebaseerd op deze 'oude' normen. Overigens pleitte het Rijksinstituut voor

Volksgezondheid en Milieu (RIVM) ook al voor een aanpassing van de overstromingskansen in het rapport 'Risico's in bedijkte termen', dat vorig jaar verscheen.

De nieuwe methode voor de berekening van optimale veiligheid is toegepast op 21 dijkkringen. Deze variëren in grootte van 18 kilometer dijk en 14.000 inwoners tot 172 kilometer dijk en meer dan 300.000 inwoners. Voor 16 dijkkringen is de nu berekende optimale veiligheid groter dan nu wettelijk vereist is, voor negen dijkkringen meer dan twee keer zoveel. Deze zouden volgens het CPB dus beter beveiligd moeten worden

tegen overstromingen. Het gaat met name om dijkkringen in Utrecht, zoals de Kromme Rijn en Gelderse Vallei. Daarentegen is dijkkring 23 (Biesbosch) in verhouding nu te goed beschermd. Het hele gebied is omgeven door dijken, maar er wonen slechts enkele honderden mensen. Het CPB sluit zich daarom aan bij de plannen van het kabinet, die dit gebied wil ontpolderen. Dit is volgens het CPB ook een goed voorbeeld van 'robuust investeren': de eerste kosten zijn hoog, maar de maatregel loopt vooruit op komende ontwikkelingen zoals de waterproblemen vanuit zee én vanuit de rivier.

Omdat de uitkomsten van deze studie duidelijk afwijken van de normen in de Wet op de waterkering pleit het CPB ervoor deze nieuwe methode toe te passen op alle dijkkringen in Nederland en de veiligheidsfilosofie opnieuw vast te stellen. Deze nieuwe filosofie moet dan wettelijk vastgelegd worden.

Een eventuele nieuwe veiligheidsfilosofie staat de uitvoering van 'Ruimte voor de Rivier' niet in de weg. Het CPB concludeert in haar tweede rapport dat het combineren van natuur met een hogere veiligheid over het algemeen geen voordeel oplevert. Om de effectiviteit van maatregelen te bepalen heeft het bureau een methode ontwikkeld. Deze methode houdt rekening met de veiligheids-winst, toename van de hoeveelheid natuur, ruimtelijke kwaliteit en recreatieve mogelijkheden. De door het kabinet voorgestelde ruimtelijke maatregelen langs de Nederrijn-Lek (zie ook H₂O nummer 8, pag. 4), zijn volgens deze methode duur. Dijkversterking is hier kosteneffectiever. Behalve andere maatregelen kan ook een kleine vermindering van de geplande waterafvoer voor deze riviertak tot kostenbesparing leiden. Deze extra waterafvoer kan waarschijnlijk veel goedkoper over de Waal en de IJssel worden gerealiseerd, aldus het Centraal Planbureau.

Bij de flessenhals in de Waal tussen Nijmegen en Lent wil het kabinet de dijk bij Lent terugleggen. Volgens het CPB verdient het veel goedkopere alternatief, waarbij een geul door de uiterwaarden wordt gegraven, aanbeveling. Samen met de al genoemde dijkversterking langs de IJssel en mét behoud van een aantal belangrijke ruimtelijke maatregelen langs de benedenrivieren is het mogelijk de veiligheidsdoelstelling te halen. Dit alternatieve pakket bespaart 727 miljoen euro op het door het kabinet voorgestelde basispakket in de PKB Ruimte voor de Rivier. ◀

De Millingerwaard (foto: Staatsbosbeheer).

